

Лэдзօны

ВКП(б) Изъваса рай-
ком да райиспол-
ком

Гօрд Печора

№ 12 (1427)

Февраль 11-օд лун

1939 во

ВКП(б) XVIII-օд сјезд кежлօ

ВКП(б) уставын вежгօмјас

ВКП(б) XVIII-օд сјезд вылын А. Жданов јорт докладлօн тѳејсјас, кодјасօс кызвыннас ошкօма ВКП(б) ЦК Політбјуроѳи

СЈЕЗД ГОРНТАНТОРЈАСЛօН КОЈМօД ПУНКТ

1. СССР-ын социализмдօн победа обес-
печитіс социалистическօј економікалыс гос-
подство. СССР-са економика јукднын вуж-
выјѳнја вежгօмјас серті вежсіс СССР-са на-
селеніјелдн классовј составыс. Социалистическօј
строителство војас чօждн вօлі бырօдма став
эксплоататорскօј элементјас—
капиталистјас, купечјас, кулакјас, спекулант-
јас. СССР-са ужалыс јօз—рабочјјас, крес-
тана, интеллигенција—зев јона вежсісны
социалистическօј строителство војас чօждн.

Вужвыјѳныс вежсіс рабочј класс, коді
пօріс зік выл классօ, кодօс мездօма ек-
сплоатацијаыс, коді бырօдіс овмдслыс капи-
талистическօј сисема да производство сред-
ствојас вылօ установитіс социалистическօј
собственност.

Вужвыјѳныс вежсіс крестанство, коді
пօріс зік выл крестанство, кодօс мездօма
быдсама эксплуатацијаыс да аслас унжык
лыднас ем колхознօј крестанство, коді
асыс ужсօ да асыс достояніјесօ подула-
лօ оз частнօј овмдс, јединічнօј труд да
бօрօколдм техника вылын, а коллективнօј
собственност вылын, коллективнօј уж да
современнօј техника вылын.

Вежсіс интеллигенција, коді аслас мас-
саын лоіс зік выл интеллигенцијадн, рабочј
класскօд да крестанствокօд аслас став вуж-
јаснас јітсѳмдн. Сѳветскօј интеллигенција—
сіјѳ тօрытја рабочјјас да крестана да ра-
бочјјаслдн да крестаналдн піјан, кодјас
выдвинтчѳмаѳс команднօј постјас вылօ. Сѳ-
ветскօј интеллигенција служітօ оз капитализм-
лы, кызі важ интеллигенција, а социализмлы
да социалистическօј обществолдн ем равно-
правнօј шлен.

Ташѳм ногдн СССР-са ужалыс јѳз кос-
тын классѳвј гранјасыс вушјѳны, усдны да
вушјѳны економическօј да политическօј
противоречіјесыс рабочјјас, крестана
да интеллигенција костын. Лоіс сѳветскօј
общество морально-политическօј օтув-
јалуылдн подув. Сѳветскօј народлдн
тајѳ морально-политическօј օтувјалуныс
асыс јарјугыд подтвержденіје пдлу-
читіс СССР-са Верховнօј Сѳветѳ да сојуз-
нօј республикајасса Верховнօј Сѳветјасѳ бօр-
јыгѳмјас вылын коммунистјасыс да беспар-
тійнօјјаслыс блок лѳсѳѳмны да тајѳ блоклдн
тыр победаын. Партия гѳгѳр быдмсны не-
партійнօј большевикјаслдн, передѳвј рабо-
чјјаслдн, крестаналдн да интеллигентјаслдн,
партия делѳ вѳсна активнօј да сознательнօј
борецјаслдн, массајасын сылыс лініјасѳ нуд-
дысјаслдн уналыда кадрјас.

Тајѳ выл օстановкаын кыптіс коланлун
партияѳ выл шленјасѳс примітѳмлыс уста-
вѳн урчітѳм условіјесѳсѳ вежѳмлѳн. Пар-
тияѳ приміталаналдн социалнօј положеніје
завісимостьн 4 разнѳј категоріја куза пар-
тиялдн устав серті партияѳ примітан ѳні
дејствуйтыс пѳрадок јавѳ оз лѳсав СССР-
ын социализм победа резултатын сѳветскօј
обществолдн вежѳм классовј структу-
ралы. Партияѳ примітѳгдн разнѳј категоріја-
јас да разнѳј кандидатскօј стаж лѳсѳѳмны
нужда усѳ (отпадает). Такѳд јітѳдын пар-
тияѳ став примітанајаслы должен лоны лѳ-
сѳѳѳма пріјомлѳн јединѳ условіјес да ѳт-
код кандидатскօј стаж, рабочј класс дінѳ,
крестанство дінѳ лѳѳд интеллигенција дінѳ
најѳ прінадлежность вылօ вѳѳѳтѳг.

2. Колѳ सदтыны уставнѳј положеніје
партия шленјас јылыс да најѳ ѳбязанност-
јас јылыс партияс шленјаслдн правајас јы-
лыс положеніјекѳд, коді аснас ачыс гѳгѳр-
воана, но абу пасѳѳма уставын. Партиялдн
уставѳ ташѳм सदтѳм вочавіѳ партияс
шленјас активност быдмѳмлы да кутѳ зев

ыжыд тѳдчанлун партия делѳ вѳсна налыс
кывкѳтѳмсѳ кыпѳѳѳм вылѳ, партияс шлен-
јасѳс бјурократизм петкѳѳѳѳмыс вѳѳѳм вылѳ.
Партия уставлѳн 57-ѳд параграф вѳсталѳ,
мыј: „Торја организацијајасын лѳѳѳ зѳннас
партияын партійнѳј политикалыс вопросјас
свободнѳја да делѳвѳја ѳбсуждајтѳм ем
партияс а быд шленлѳн неотјемлемѳј право,
коді петѳ најѳ внутрпартійнѳј демократіја-
ыс“.

Уставын тајѳ право кыңгыс колѳ лоны
вѳсталѳма партияс шленјаслыс ташѳм пра-
војас:

а) партияс шленјаслѳн право критікујт-
ны партійнѳј собранијес вылын партіялыс
любѳј работнікѳс;

б) партияс шленлѳн право бօрјысны
да лоны бօрјѳмаѳн партійнѳј органјасѳ;
в) партияс шленлѳн право требуйтны
лічнѳј участіје став случаяјасын, кор приміт-
сѳ шѳѳм сіјѳ дејателност лѳѳѳ поведеніје
јылыс;

г) партияс шленлѳн право шыасны
любѳј вопросдн да заявленіједн любѳј пар-
тійнѳј инстанцијаѳ ВКП(б) ЦК-ѳз.

3. ВКП(б) уставѳн урчітѳма ВКП(б) ЦК
періѳдическօј шѳѳмјасѳн партияын нудчан
чисткајас. Опыт петкѳѳліс, мыј возѳ вылѳ
колѳ ѳткажітчыны партияын массѳвј чист-
кајасыс ташѳм мотивјас куза:

а) массѳвј чисткајаслѳн метод, кодѳс
пыртѳма НЕП заводітчѳгдн, капиталистичес-
кօј элементјас оживленіје кадколостѳ, ме-
дым вічны партияѳс сіјѳ радјасѳ сѳѳѳм
јѳѳѳс лѳѳѳмыс, кодјас разлагајтчылысны
НЕП-кѳд јітѳдын, воштіс подувсѳ ѳніја ѳс-
тановка вылѳ, кор капиталистическօј эле-
ментјасѳс бырѳѳѳма. Та кыңгы, практика вы-
лын, кызі петкѳѳліс опыт, массѳвј чистка-
јаслѳн метод ісклучајтѳ партияс шленјас
дінѳ зік правлілѳја індівідуалнѳја матыст-
чѳмлыс позанлун, партияс шленјас дінѳ
„ѳті мерка куза“ огулнѳј стандартнѳј ма-
тыстчѳмдн сіјѳс вежѳмдн. Такѳд јітѳдын
массѳвј чисткајас дырјі вѳліны партияыс
подулавтѳг уна лыда вѳтлѳмјаслѳн места-
јас, а враждебнѳј элементјас, партияѳ сујсѳ-
мдн, ісползуйтлісны чисткајасѳс честнѳј ра-
ботнікјасѳс травітѳм да нѳјтѳм вылѳ;

б) массѳвј чисткајаслѳн метод оз сет
позанлун тырвыјѳ пѳртны олѳѳ партійнѳј
установка партияс шленјас дінѳ, работнік-
јас дінѳ внімательнѳја относітчѳм јылыс да
практика вылас унаыс вайѳѳѳ партияс шлен-
јаслыс правојасѳс ушщемлајтѳмѳ;

в) враждебнѳј элементјас куза, кодјас
вѳлі сујсывлѳмны партияѳ, асыныс вра-
жескօј чужѳмсѳ двурушничество да партияѳс
пѳрјѳѳдлан средстводн маскірутѳмѳн,
массѳвј чисткајаслѳн метод лоіс еща деј-
ствітѳлнѳјдн да целѳ вѳтѳмдн;

г) массѳвј чисткајаслѳн метод лоіс ас-
лас јослуннас вескѳѳѳмаѳн, медсѳсѳ, пар-
тиялѳн сіз шувана пассивнѳј шленјаслы паны
да вайѳѳѳлыліс партияыс честнѳј да
добросовестнѳј сылыс шленјасѳс вѳтлалѳ-
мѳ бытѳѳ кѳ најѳ пассивност мотив куза.

Такѳд јітѳдын партіялыс массѳвј перѳ-
дическօј чисткајас колѳ отменітны, устано-
вѳтѳмдн, мыј, партия вермас ѳбычнѳј пѳра-
докын весавны асыс радјасѳс јѳзыс, кодјас
нарушајтѳны партіялыс программа, устав,
дисципліна.

4. ЦК-лѳн 1937 воа февралско-мартов-
скѳј пленум вылын да ЦК-лѳн 1938 воа
јанварскѳј пленум вылын партия осудітис
партияс шленјас судѳба јылыс, партияыс
партияс шленјасѳс вѳтлѳм јылыс да пар-
тияын вѳтлѳм шленјасѳс восстанѳвѳтѳм јы-
лыс вопрос дінѳ формалнѳја да бездушно-

бјурократическօј отношеніјелыс практикасѳ.
Тајѳ практикасѳ, кызі тѳдса, вылі паскыда
ісползуйтѳма партияѳ сујсѳм карјерістскѳј
элементјасѳн, кодјас зілісны ѳтлічітчыны да
выдвинтчыны партияыс вѳтлѳмјас вылын,
сіз жѳ кызі партия пыщкын маскірутѳѳм
врајасѳн, кодјас репрессіјајасыс мерајас
паскыда нудѳѳм пыр зілісны нѳјтны партия-
јас а честнѳј шленјасѳс да кѳзны партійнѳј
радјасын лішнѳј подозрительност.

ЦК-лѳн 1938 воа јанварскѳј пленум прі-
мітис уна мерајас, кодјас обеспечивајтѳны
партияыс огулнѳја вѳтлалѳмлыс практика
бырѳѳѳм, партияыс вѳтлѳм јылыс лѳѳѳ пар-
тияын вѳтлылѳм шленјасѳс восстанѳвѳтѳм
јылыс вопрос решітѳгдн делѳ вылын дѳффе-
ренцированнѳј матыстчѳм лѳсѳѳѳм.

Такѳд јітѳдын устав колѳ सदтыны уна
положеніјесѳн, кодјас долженѳс:

а) обеспечітны внімательнѳј матыстчѳм
да партияс шленлы предјавітѳм мыжјаслыс
ѳбоснованностѳ бура вѳдлалѳм;

б) вічны партияс шленјаслыс правојас
быдсама произволыс;

г) бырѳѳѳны (ізјат) практикаыс партияыс
вѳтлѳм применітѳм,—коді ем партійнѳј нака-
завіјелдн высѳѳј мера, партияс шленјас
дінѳ, кодјас вѳчісны маловажнѳј просту-
покјас.

5. Колѳ отменітны партияѳ пырыс кан-
дідатјас дінѳ уставнѳј требованіје, код сер-
ті најѳс примітан условіједн сувѳѳѳѳѳ, пар-
тиялыс программа да устав прізнајтѳм да
уставнѳј кандидатскѳј стаж прѳѳѳѳѳѳѳм кың-
гы, сіз жѳ,—программа усвоітѳм.

Сталин јорт ЦК-лѳн 1937 воа феврал-
ско-мартовскѳј пленум вылын докладын
індыліс:

„Мѳдым усвоітны міјан партіялыс прог-
раммасѳ, колѳ лоны збыл вылѳ марксістѳн,
провереннѳј да теоретическі подготѳвленнѳј
марксістѳн. Ме ѳг тѳѳ, уна-ѳ сурасын міјан
партияс шленјас, кодјас усвоітисны нін
міјанлыс программа, лоіны збыл вылѳ марк-
сістјасѳн, теоретическі подготѳвленнѳјјасѳн
да провереннѳјјасѳн. Мунны кѳ возѳ тајѳ
туј кузаыс, то міјанлы ескѳ ковміс колны
партияын сѳмын интеллигентјасѳс да воѳѳѳѳѳ
учѳнѳј јѳѳѳ. Кодлы колѳ ташѳм партія-
ыс? Міјан ем прѳверітѳм да став іспытані-
јесѳсѳ выдѳержітѳм лѳнінскѳј формула пар-
тияын шленство јылыс. Тајѳ формула сер-
тыс партияс шленлѳн лысѳысѳс сіјѳ, коді
прізнајтѳм партіялыс программасѳ, мынтѳ
шленскѳј вносјас да ужалѳ сіјѳ ѳті органи-
зацијаын. Обратітѳј вніманіје: лѳнінскѳј
формулаын шѳѳѳ оз программа усвоітѳм
јылыс, а программасѳ прізнајтѳм јылыс.
Тајѳ зік торјалана кык тор. Нінѳм і дока-
зываетны, мыј прав тані Лѳнін, а абу міјан
партійнѳј јортјас, кодјас весѳѳѳѳѳ болѳѳны
программа усвоітѳм јылыс. Тајѳ і гѳгѳрвоа-
на. Партия кѳ ескѳ петіс сыыс, мыј пар-
тияс шленјасѳн вермасны лоны сѳмын
сѳѳѳм јортјас, кодјас усвоітисны нін прог-
рамма да лоісны теоретическі подготѳвлен-
нѳј марксістјасѳн, то сіјѳ ез лѳсѳѳѳѳв ескѳ
партияын сурсјасѳн партійнѳј кружокјас,
сѳјасѳн партійнѳј школајас, кѳні партияс
шленјасѳс велѳѳѳѳны марксізм да ѳсалѳѳны
налы усвоітны міјанлыс программа. Зік гѳ-
гѳрвоана, мыј партия кѳ котырталѳ ташѳм
школајас да кружокјас партияс шленјас
пѳвсын, то тајѳ сы вѳсна, мыј сіјѳ тѳѳѳ,
мыј партияс шленјас ез на нѳшта удітны
усвоітны партійнѳј программа, ез на нѳшта
удітны лоны теоретическі подготѳвленнѳј
марксістјасѳн“.

(Помѳѳ вѳѳѳ локтан номерыс).

СССР-са народнөй овмөс развітіјелөн којмөд пјатілетнеј план

(Продолженіе. Заводітөмсө віқөд 11-өд номерыс).

б) Основнөй фондјас став народнөй овмөс куза—189,3 мільярд шайтсаң 347,0 мільярд шайтөз, лібө ,83,6 прөцент выль, сы лыдын: промышленност куза—68,2 мільярд шайтсаң 142,4 мільярд шайтөз; вичму овмөс куза—23,2 мільярд шайтсаң 31 мільярд шайтөз; транспорт куза—38,7 мільярд шайтсаң 69,1 мільярд шайтөз.

3. Сјезд лыдөд, мыј којмөд пјатілеткаын выль строітелство СССР-са районјас выль размешшайтгөд колө петны промышленностө сырјо источнїкјас да потреблајтан районјас дінө матыстөмыс, медым бырөдны нерационалнөй да вывті ылыса перевозкајас, а сїз жө—возө кыпөдны СССР-лыс важөн економіческі колөм районјас. Та серті којмөд пјатілеткаса планын колө:

а) Сојузса основнөй економіческөй районјасын обеспечітны овмөслыс комплекснөй развітіе да котырты ломтас перјөм да продуктајаслыс сещөм відјас вөчөм кызі цемент, алебастр, хіміческөй удобренїејас, стекло, кокні да піщөвөй промышленностлыс массөвөй ізделїејас сещөм размерјасын, медым обеспечівајтны сїјө районјаслыс потребностө. Торја төдчанлун кутө места вылын ломтасөн да өткымын прөдуктајасөн, кодјасөс сөкыд новлөдлыны, сїјө гырыс промышленнөй районјасөс обеспечітөм, кодјасөм ылысаң грузјаслыс ыжыд лыд вајалдыс завісімотыс содіс налөдн промышленност быдмөкөд да карса населенїе өдіө содөмкөд ітөдын.

Пітанїелөн сещөм прөдуктајас, кодјас употреблајтөдны быдлаын массөвөја, кызі картофел, овошшјас, өв да јаја прөдуктајас, пыч, конфітерскөй ізделїејас, сур, а сїз жө массөвөја потреблајтан уна мукөд промышленнөй ізделїејас—галантереја, швейнөй промышленностлөн ізделїејас, мебель, кірпіч, ізвест да с. в., долженөс тырмыднөја вөчсыны быд республикаын, крајын да областын.

Обеспечітны колана контрол Москваын да Ленинградын выль прөдпрїатїејас стрөйтөм дугөдөм јылыс ВКП(б) ЦК да СССР-са СНК шудм олөмө пөртөм бөрсө, а сїз жө паскөдны тајө постановленїесө Кїев, Харьков, Ростов-на-Дону, Горкіј, Свердловск выль, кнјасын возө выль дугөдны выль прөдпрїатїејас стрөйтөм.

б) Странаса сещөм економіческөй очагјасын, кызі асыввыв районјас, Урал да Поволже, којмөд пјатілеткаын стрөйтны прөдпрїатїејас—дублерјас машиностроенїелөн, нефтөпереработкалөн да хіміјалөн уна отраслјас куза, медым бырөдны случајностјас прөдпрїатїејас—уныкумјассаң өткымын промышленнөй прөдуктајасөн снабжајтөмын.

в) Урчітны ССР Сојузса Восточнөй да дальневосточнөй районјасын капіталнөй ужјас објомлыс да выль прөдпрїатїејас стрөйтөмлыс јонжыка өдіө быдмөм. Вөзө нудны тајө районјасын металлургіческөй база став мерајасөн развівајтөм, сы могыс доменинөй пачјас общөй лыдыс кујім четвертсө сылыс стрөйтны којмөд пјатілеткаын странаса асыввыв районјасын.

Лөсөдны текстїлнөй промышленностлыс выль ыжыд прөизводственнөй база СССР-са асыввылтын среднеазиатскөй хлопөк переработајтөмөн. Дальнеј Востокин урчітны ізшөм перјөм паскөдөмлыс өдіө быдмөм, а сїз жө цемент вөчөм сїјө размерјасын, кодјас тырвыјө обеспечівајтисны сылыс потребностјасөс.

г) Обеспечітны націоналнөй республикајаслыс да областјаслыс овмөс да культура боксаң өдіө кыптөм, којмөд пјатілеткаын прөизводітелнөй вынјас размешшайтан основнөй мојаскөд лөсалөмөн.

4. Сјезд лыдөд коланадн којмөд пјатілеткаын јостыны выманїе тащөм зөв важнөй стројкајас выль:

а) Машиностроенїеын којмөд пјатілетка выль лөсөдөм прөизводство программакөд лөсалөмөн, кодї төдчымөнја вевтыртө промышленност кыптөмлыс общөй өдсө, паскыда развернїтны выль заводјас стрөйтөм да өдөдны дејствїеө пыртөм, торјөн нїн станкостроітелнөй да енергетіческөй обору-

дованїе заводјас. Ештөдны сөкыд станкостроенїејылыс кујім завод стрөйтөм, Горкіјын фрөчернөй станокјаслыс завод, Кїевын станок-автоматјаслыс завод да паскөдны шлифовальнөй, зуборезнөй, продольно-строгалнөй станокјас вөчөм куза, каруселнөй, расточнөй да станок-автоматјас вөчөм куза шөркоф мошностна уна выль станкостроітелнөй заводјас, а сїз жө кузнөчно-прессовөй оборудованїе заводјас. Стрөйтны којмөд пјатілетка чөжөн да пыртны дејствїеө турбостроенїејылыс вїт завод, сы лыдын турбіна заводјас Свердловск, Орск, Новосїберск, Новочеркасск, Калуга районјасын да налы котлостроенїе да вспомогателнөй енергетіческөй оборудованїе куза соответствүјушщөй заводјас. Ештөдны Горковскөй да Московскөй автозаводјас стрөйтөм. Стрөйтны малолїтражнөй автомобилјаслыс завод, уна выль автосборочнөй заводјас да паскөдны грузовөй автомашинајаслыс выль заводјас стрөйтөм Сїберын да дальнеј Востокин, а сїз жө автөпромышленностлыс уна смежнөй прөдпрїатїејас. Стрөйтны прадїлнөй машинајаслыс завод Курскын да ткацкөй станокјаслыс завод Западнөй Сїберын. Ештөдны Саратовса шарікоподшїпнїковөй завод да паскөдны кык выль шаріко да роликөподшїпнїковөй заводјас стрөйтөм. Стрөйтны сөкыд да шөркоф хіміческөй машиностроенїејылыс өтї кык завод.

б) Електрїфікаціјаын строітелнөй программалөн зөв важнөй јукөдн сјезд лыдөд выль негырыс да шөркоф электростанціјајас стрөйтөм шөт вестө мошностлыс прїрост, а сїз жө гидроэлектростанціјајас стрөйтөм өдөдөм. Паскөдны мірын зөв ыжыд сооруженїе—кык Кујбышевскөй гїдростанціја стрөйтөм общөй мошностнас 3,4 мільон кіловатт, кодї өтшөщ разрешајтө Заволжеын устојчївөй урожај шөдөдөм могыс засушлївөй мујас орошајтан да Волга да Кама куза судоходство фелдыс проблема. Заводїтны сїз жө Ока ју вылын Калужскөй гїдроелектростанціја стрөйтөм. Ештөдны стрөйтөмсө да пыртны дејствїеө тащөм гїдростанціјајас: Угличскөй, Рыбінскөй, Чірчікскөй, Канакірскөй, Свїр—2, Нїва—2, Сухумскөй да мукөд; бөстчыны стрөйтны выль гїдростанціјајас: Верхнекамскөй, Мінгїчаурскөй да Уст-Каменогорскөй, а сїз жө паскыда развернїтны неыжыд местнөй гїдростанціјајас стрөйтөм. Урчітны 91 районнөй тепловөй электростанціјајас стрөйтөм дејствїеө пыртөмөн: Кураховскөй, Несветајевскөй, Ленинградын Кіровскөй, Москваын Фрунзенскөй, Челабінскөй ТЭЦ, Сумгаїтскөй, Комсомольскөй, Кїевскөй, Ніколајевскөй, Кїрово-Чепетскөй, Сызранскөй, Орскөй, Карагандїнскөй, Краснојарскөй, Хабаровскөй, Кувасајскөй да мукөд. Стрөйтны Иваново районын текстїлнөй промышленностлы торф вылын выль теплоэлектростанціја.

Електростроітелство куза мошностлыс којмөд пјатілетка чөжөн общөй содөмсө опрөфелїтны 9 мільон кіловатт, промышленнөй районјасын 10—15 прөцент мошностна пөстојаннөй енергетіческөй резерв лөсөдөм обеспечітөмөн.

в) Угольнөй промышленностын паскөдны шахтајас стрөйтөм кызі ізшөм перјөм куза, сїзі і бурөй уголь перјөм куза. Освоїтны ізшөм перјан выль районјас, торјөн нїн Уралын, Башкїрїаын, Среднеј Азіјаын, Восточнөй Сїберын, Забайкалїеын, Хабаровскөй да Прїморскөй крајјасын, Украинаын, Кїргїзскөй да Таджїкскөй ССР-ын. Сооружајтны, медеасө, шөркоф да негырыс мошностна шахтајас, строїтелствольс срокјасөс став мерајасөн чїнтөмөн да өдөдөмөн. Вїт во чөжөн ставсө вөчны выль ізшөм шахтајас общөй мошностнас 150 мільон тонн выль дејствїеө 130 мільон тонн пыртөмөн.

Нефтанөй промышленностын, обеспечітны нефтөперерабатывајушщөй заводјаслыс выль мошностјас дејствїеө пыртөм 15 мільон тонн тылө да, сыыс өтдор, крекїнго-установкајас 4,5 мільон тонн выль. Којмөд пјатілеткаын решајушщөй могөн лыддыны Волга да Урал кост районын нөшта өтї мошнөй нефтанөй база лөсөдөм,

сенї нефтөперерабатывајушщөй заводјас мошностнас 6 мільон тонн выль стрөйтөмөн. Обеспечітны нефт перјан выль районјасын геолого-поїсковөй да разведочнөй ужјас паскөдөм: Волга да Урал костын, Сїберын, дальневосточнөй крајын, Украинаын да Среднеј Азіјаын.

Торфјанөй да сланцевөй промышленност обеспечітны капіталнөй ужјаслыс колана быдмөм. Индыны торфөс іскусственнө обезвоживајтан заводјас стрөйтөм, кодї пуктө подув торф перјөмын сезонност бырөдөм выль. Пөртны олөмө кык-кујім коксовөй заводјас стрөйтөм, индыны на вылын сїз жө хіміческөй прөдуктајас выработајтөм.

г) Чернөй металлургїаын ештөдны магнїтогорскөй комбїнат, новотагїлскөй да петровско-забайкалскөй заводјас, Амурсталстрой, Запорожстал, Азовстал, Жестестрой, Уралскөй да Нікополскөй (сокращеннөй прөект серті) трубнөй заводјас стрөйтөм, заводїтны Лунвыв Уралын (Халїловскөй да Бакалскөй рудајас вылын) да Восточнөй Сїберын выль металлургіческөй заводјас, Уралын сварнөй трубајаслыс заводјас, өтї трубөпрокатнөй завод Сїберын да труболїтејнөй завод центрын стрөйтөм. Лөм да металлоходјас іспөлзүтөм подув вылын паскөдны местнөй потребностјас выль негырыс прөдөфелнөй заводјас стрөйтөм Среднеј Азіја да Закавказїе районјасын. Ставсө којмөд пјатілетка чөжөн стрөйтны 20 выль доменнөй пач да восстановїтны Уралын кујім древно-угольнөй каменнөй пач.

д) Цветнөй металлургїаын ештөдны Прїбалхашскөй ыргөнсывдан комбїнат, Среднеуралскөй да Блавінскөй комбїнатјас стрөйтөм. Паскөдны сїжеказганскөй да Алманскөй ыргөнсывдан комбїнатјас, а сїз жө Алтајын свїнцовөй да цїнковөй заводјас стрөйтөм. Пыртны дејствїеө уралскөй аллүмінїевөй-комбїнат, а сїз жө Кандалакшскөй да Рыбінскөй аллүмінїевөй заводјас, Тїхвїнскөй гліноземнөй завод, Јужно-Уралскөй да севернөй нікелевөй комбїнатјас. Заводїтны стрөйтны уна выль прөдпрїатїејас свїнец, цїнк, олово, вольфрам да молибден вөчөм куза. Стрөйтны цветнөй прокат да біметаллыс, а сїз жө аллүмінїевөй да магнїевөй сплавјас переработајтөм куза заводјас.

е) Хіміческөй промышленностын паскөдны выль туковөй комбїнатјас, содовөй, сернокїслотнөй заводјас стрөйтөм, медеа јона сө местнөй колчедан база вылын да металлургіческөй заводјас да электростанціјајас газјас вылын, сїнететіческөй каучук вөчан да шїннөй заводјас 13 сїнететіческөй каучук вөчан завод, 7 корннөй да 14 шїннөй заводјас дејствїеө пыртөмөн, страна куза паскөдөмөн. Стрөйтны іскусственнөй кізер ломтаслыс кык завод, натуральнөй каучук переработајтөм куза 4—6 завод да сїнететіческөй каучуклыс да піщөвөй промышленностлыс отходјасөс переработајтөм куза некымын завод.

ж) дугөдны СССР-са Јевропејскөй јукөдны Среднеј Азіја республикаса асыввыв районјасө цемент новлөм, та могыс стрөйтны кык выль цементнөй заводјас шөркоф да неыжыд мошностабс ставсө 4,4 мільон тонн выль, сы лыдын дальнеј Восток, Сїбір, Казахскөй ССР районын, Среднеј Азіјаса республикајасын да Уралын.

з) Вөр промышленностын пыртны дејствїеө Солікамскөй, Сасскөй, Марїјскөй, Краснојарскөй, Камскөй да Кондопожскөй целлулознөй да целлулозно-бумажнөй комбїнатјас. Паскөдны выль целлулознөй, бумажнөй, фанернөй, лесохіміческөй прөдпрїатїејас да дрөвесїна гїдролїзлыс заводјас стрөйтөм.

Индыны вөр промышленностлыс өдіө быдмөм СССР-са Јевропејскөй јукөднлөн војвыв да рытыв-војвыв районјасын да Уралын, вөрпїлїтан заводјас размешшайтөм соответственнө вөжөмөн да Сїберын ССР-лөн Јевропејскөй јукөдн вөр новлөм дугөдөмөн.

і) Кокні промышленностын пыртны дејствїеө выль хлопчато-бумажнөй фабрикајас Барнаулын, Новосїберскын да Кузбассын,

(Вөчө віқөд 3-өд лїстбоккөс).

СССР-са народнөй овмөс развітіјелөн којмөд пјатілетнөј план

(Продолженіе)

а сіз жө нуөдны неыжыд праділној фабрикајас важ текстілној рајонјасын стрөйтөм, медем бырөдны праденіје да ткачество костын диспропорціјајас, пыртны дејствіеө Ташкентскөј хлопчатобумажнөј комбінатлыс мөдөд очереө, Ленинанканскөј праділној фабрика, Кіјевскөј да Семіпалатінскөј суконнөј комбінатјас, резіновөј подошва вөчан завод Калінінын да іскусственнөј кучік вөчан завод Казанын. Паскөдны Западнөј Сібірын да Казахскөј ССР-ын вьл текстілној фабрикајас стрөйтөм, а сіз жө уна вьл трикотажнөј да чулочнөј фабрикајас, неыжыд лнанөј комбінатјас, кожевеннөј заводјас, обувнөј да шелковөј фабрикајас стрөйтөм.

к) Пішчөвөј промышленностын тырвыјө ештөдны стрөйтөм да пыртны дејствіеө мјасокомбінатјас Орскын, Енгелсын, Улан-Удеын, Иркутскын, Хабаровскын, Свердловскын, Ивановоын, Налчкын, Кузбашевын, Днепропетровскын, Ворошіловградын, Ашхабадын, Сталінабадын; сахарнөј заводјас Елан-Коленоын, Жердевкаын, Советскөјын (Курскөј област), Алма-Атаын, Ново-Троїцкын. Стрөйтны уна вьл спіртозаводјас, маслозаводјас, сук да кос јөв вөчөм куза заводјас, кондітерскөј да чайнөј фабрикајас. Паскөдны среднөј мощност вьл мјасокомбінатјас, сахарнөј заводјас, хлебозаводјас да холоділнїкјас стрөйтөм.

Рыбнөј промышленностын содтыны морскөј рыболовнөј флот да ештөдны рыбнөј комбінатјас стрөйтөм Комсомолскын, Хабаровскын, Москваын да Мунакын; холоділнїкјас—Балхашын, Магістауын, Ахтараын, Совгаванын, Камчатка вьлса Петропавловскын да 20 ічөт холоділнїк СВК-ын; судоверфјас—Мурманскын, Амур вьлса Ніколајевскын да Камчатка вьлса Петропавловскын.

л) Местнөј промышленностын да промкооперацијаын паскөдны местнөј сырјо да местнөј ломтас подув вьлын ічөт прөдпріјатіејас стрөйтөм.

м) Карса стрөителствоын обеспечітны жїліщнөј стрөителство куза да карјас да промышленнөј центрјас благоустрөйтөм куза ужјас паскөдөм. Вьл водопроводјас стрөйтны 50 карын, канализација—45 карын, трамвај—8 карын. Паскөдны карса овмөсын газіфікаціја. Прімітөм планјаскөд лөсалөмын обеспечітны Москва да Ленинград вөзө паскөдөм да реконструірујтөм. Ештөдны Москваын метролыс којмөд очереө стрөйтөм.

Којмөд пјатілетка пом кежлө ештөдны Сөветјаслыс вьрөц стрөйтөм куза основнөј стрөителнөј ужјас.

н) Візму овмөс јукөдын стрөитны 1500 МТС кыгї вьлјасөс стрөйтөм шөт вөстө, сігї і важ МТС-јасөс разукрупнїтөм шөт вөстө. Тракторјаслы, комбайнјаслы да візму ужалан мукөд машинајаслы обеспечітны колана ремонтнөј база. Паскөдны совхозјасын жїводноводческөј постројкајас стрөйтөм, медем тырвыјө обеспечітны скөтөс содержітөм.

Іррігација да меліорација куза ештөдны крупнөј іррігационнөј да осушітелнөј стрөителство куза заводїтөм став ужјас: Вахш, Колхїда, Невїнномїскөј канал, Мургабскөј оазїс. Заводїтны Заволжјеын оросїтелнөј сістема стрөйтөм. Јонмөдны производственнө-техніческөј база засуха рајонјасса візму овмөсын.

о) Стрөитны зерновөј вьл елеваторјаслыс да складјаслыс сет общөј мощностнас 10 мїлїон тонн дорыс унжык прөдукта вьлө, којмөд пјатілетка первој жынїнын бунтјасын нан візөм тырвыјө бырөдөм обеспечітөм.

5. Стрөитчан срокјас да производственнөј мощностјас дејствіеө пыртөм өзгөдөм могыс, а сіз жө странаөс основнөј экономіческөј рајонјас куза вьл стрөителствојас разсредоточїтөм могыс, ВКП(б)-лөн XVIII-өд сјезд требујтө стрөителствоын решїтелнөја тышканы гїгантоманїјакөд да паскыда вужны ССР Сојузса народнөј овмөсөс став отраслјасын шөркоө да неыжыд прөдпріјатіејас стрөйтөм.

Сјезд јөтө вїманїјесө стрөителствоын

скоростнөј методјас пратїкаө решїтелнөја вьнедрїтны коланлун вьлө, сы могыс требујтө стрөителнөј індустріја развівајтөм, сіјөс народнөј овмөсөс бөрө колөм отраслыс вөзынмувысө пөртөм комплекснөј механизација паскыда развівајтөм да стандартнөј стрөителнөј деталјас да конструкціјајас прїменајтөм, сы вьлө колана прөдпріјатіејас стрөйтөм.

Стрөителнөј ужјаслыс індөм программасө олөмө пөртөм могыс урчїтны којмөд пјатілетка вьлө стрөителствоын уж прөизводїтелност 75 прөцент вьлө содөм да којмөд пјатілетка пом кежлө стрөителнөј ужјаслыс стоїмост чїнтыны 12 прөцент вьлө мөд пјатілетка помлөн уровень сертї.

IV. Којмөд пјатілеткаын ужалыс јөзлыс материалнөј да культурнөј уровень вөзө кыпөдан план

Первој да мөд пјатілеткајас олөмө пөртөм вөлі не сөмын зев ыжыд подјом да народнөј овмөс социалїстическөја прөобразујтөм, Сөветскөј Сојузлыс обороноспособностө өтщөщ јонмөдөмкөд, но і СССР-са народјаслөн материалнө-культурнөј уровень јона-кыпөдөм.

Којмөд пјатілетка должен обеспечітны ужалыс јөзлыс нуждајасө да запросјасө колана төварјасын, прөдуктајасын, оланїнјасын, населенїеөс бытовөја да культурнөја обслужївајтөмын нөшта јонжыка да бура удовлөтворајтөм. Којмөд пјатілетка обеспечївајтө, таыс кыңгї, вөзө вьл ыжыд вөсков СССР-ын социалїстическөј обществоса прөизводїтелнөј вынјас, благосостојанїе да культура вөзө развівајтөм вьлө вынїөра материалнөј база лөсөдөмын. Онї делөыс мунө оз ужтөмалөм бырөдөм јылыс да сіктын корысалөм бырөдөм јылыс,—сыкөд мї справїтчїм нїн тырвыјө да пыр кежлө. Онї могыс сулалө ужалыс јөзлыс сөшөм благосостојанїе лөсөдөмын да культура кыпөдөмын, кодјас вөчавїсісны сөветскөј народлөн быдмыс запросјаслы, кушөмөс оз вермы шөдөдны капїталїзмлөн меөса озыр странајас, да означајтө социалїзм вынјас настојашщөја зорїзалөмыс, вьл социалїстическөј культура зорїзалөмыс начало.

Којмөд пјатілетка вьлө работчїјаслыс да сіктса ужалыс јөзлыс материалнөј да культурнөј уровень кыпөдан јукөдын ВКП(б)-лөн XVIII-өд сјезд лөсөдө тащөм заданїејас:

1. а) СССР-са ужалыс јөзлыс потребленїе содтыны 1½ пөв дорыс унжык вьлө работчїјас, крестана да служашщөјјас доход содөм сертї.

б) Народнөј овмөс став отраслјас куза којмөд пјатілетка пом кежлө работчїјаслыс да служашщөјјаслыс лыдсө 1937 во сертї содтыны 17 прөцент вьлө, среднөј заработной плата 35 прөцент вьлө да заработной платалыс фонд 62 прөцент вьлө.

в) Карса да сіктса ужалыс јөзөс культурнө-бытовөја обслужївајтөм куза государственнөј рөскодјас, мөднөдн кө социалнөј страхованїе куза да просвещенїе вьлө, здравоохраненїе, увачелөда мамјаслы пособїејас вьлө да работчїјасөс да служашщөјјасөс культурнө-бытовөја обслужївајтөм вьлө государстволөн затратајас куза рөскодјас содтыны 53 мїлїард шайтөз 30,8 мїлїард шайт пыддї 1937 воын —1,7 пөв дорыс унжык вьлө содөм.

г) Колхозјасын уж прөизводїтелност содөм, став сельскохозајственнөј культурајаслөн урожајност кыптөм да жївотноводстволыс продуктівност содтөм резултатын, төдчымөнїја содтыны колхознїкјаслыс доходност.

д) СССР-са работчїјаслыс культурнө-техніческөј уровеньө инженернө-техніческөј уж вьлса работнїкјас уровеньөз кыпөдөм куза історическөј мөг олөмө пөртөмын вөзө серјознөја мунөм вьлө меропрїјатїејаслыс паскыд круг нуөдөм.

е) Карын всеобщөј среднөј обученїе

је да сіктын да став націоналнөј республикајасын всеобщөј семїлетнөј среднөј обученїе олөмө нуөдөм чөладөс дасвоса велөдчөмөн шымыртөм паскөдөмөн сігї, медем карјасын да работчїјаслыс посолокјасын началнөј да среднөј школајасын велөдчысјаслыс лыдсө 8,6 мїлїонсаң көпөдны 12,4 мїлїонөз, а сіктса местајасын 20,8 мїлїонсаң 27,7 мїлїонөз.

ж) Вузјасын да втузјасын велөдчысјаслыс контїнгентсө кыпөдны 650 сурс мортөз сігї, медем матыса вөјасө главнөј вїманїјесө вөлі сетөма высшөј образованїелыс качество кыпөдөм вьлө.

з) Кїнотеатрјаслыс, клубјаслыс, бібліотекајаслыс, культура керкајаслыс да чїтальнајаслыс сет содтөм стаціонарнөј да мукөд звуковөј кїно установкајас паскыда организујтөм да 6 пөв содтөмөн.

і) Төдчымөд јонмөдны ужсө ужалыс јөз здравоохраненїе куза, болнїчнөј отсөг бурмөдөм куза, санїтарнө-прөфілактическөј меропрїјатїејас паскөдөм куза, чөладасысјаслы рөділнөј отсөг куза да детскөј болнїчајас паскөдөм куза, уж охрана кыпөдөм да работчїјаслөн шојччөг да фізкультура котыртөм куза, здравоохраненїе вьлө государственнөј затратајас 10,3 мїлїард шайтсаң 1937 воын 16,5 мїлїард шайтөз 1942 воын содтөмөн. Постөјаннөј јаслїјасын да детскөј садјасын местајаслыс лыдсө содтыны 1942 воын 4,2 мїлїонөз 1937 воөс 1,8 мїлїон пыддї.

к) Карјасын да работчїјаслыс посолокјасын жїліщнөј стрөителство јонмөдөм којмөд пјатілетка чөжөн дејствїеө 35 мїлїон квадратнөј метр вьл жїлөј площаөд пыртөмөн.

2. Ужалыс јөзлыс материалнөј уровень кыпөдөм могыс обеспечітны којмөд пјатілеткаын культурнөј сөветскөј торговла став мерајаслөн развівајтөм да та сертї установїтны:

а) государственнө-кооператївнөј товарооборотлыс өјөмсө 1942 воын 206 мїлїард шайтөз 1937 воөс 126 мїлїард шайт пыддї содтөм, столовөјјаслыс, ресторанјаслыс, кафејаслыс да буфетјаслыс оборотсө 2 пөв содтөмөн;

б) рознїчнөј государственнө-кооператївнөј торговөј сет паскөдөм став торговөј делөсө бурмөдөмөн (холоділнөј овмөс, торговөј базајас да складјас стрөйтөм, төварјас вайөм да новлөм), өдјө быдмыс, візму овмөс рајонјасын лавкајаслыс да магазїнјаслыс сөшөм төварјаслөн, кодјас обслужївајтөны крестаналыс кіөмөм бытовөј, ремонтнөј да стрөителнөј нуждајасөс, торїөн развівајтөмөн.

3. Сјезд урчїтө народнөј доходлыс којмөд пјатілетка чөжөн содөмсө 1,8 пөв да такөд јїтөдын устанавливајтө тыр позанлун обеспечітны населенїелөн да государстволөн содан доходјасын кыгї народнөј потребленїелыс нуждајасөс, сігї і народнөј овмөс развівајтөмын государственнөј нуждајас обороноспособност јонмөдөмын да колана государственнөј резервјас лөсөдөмын.

Сјезд потвөрждајтө социалїстическөј прөизводство содөм, товарооборот јона паскөдөм да народ олөмлыс материалнөј уровень общөј кыптөм подув вьлын бјуджетнөј да кредитнөј уж бурмөдөмлыс да сөветскөј шайт јонмөдөмлыс коланлунсө.

* * *
Којмөд пјатілетнөј планөн сувтөдөм мөгјас кывшутөг олөмө пөртөм могыс ВКП(б)-лөн XVIII-өд сјезд требујтө став партїнөј, сөветскөј, хожајственнөј да профсојузнөј организацијајасан:

а) хожајственнөј вескөдлөмлыс ловја оператївност да деловїтост, руковөдїтелјаслыс ужсө кадрјас правїлнөја бөрїөм вьлө, партїја да правїлнөја обн установїтөм заданїејас олөмө пөртөм быллунса фактїческөј проверка вьлө сосредоточїтөмөн;

б) правїлнөја котыртны работчїјаслыс, мастерјаслыс да инженернө-техніческөј работнїкјаслыс уждөн, уж прөизводїтелност

(Помсө візөд 4-өд лїстбокысө).

СССР-са народнӧй овмӧс развѣтлелӧн кожмӧд пјатѣлетнѣй план

(П О М)

кыптӧм колана материалнӧй поощренїебн; в) социалїстическӧй орджысбм да стахановскӧй двїженїе паскӧдбм, предпрїатїеясн, учреждениеясн да колхозясн крепыд трудбвӧй дисциплина да став ужалысяслысужын вылын производителност обеспечитбмн.

Кожмӧд пјатѣлеткалыс можассӧ олӧмӧд пӧртӧм могыс колӧ тырвыжӧ бырӧдны фашизм да иностраннӧй капитал шпионо-троцкистско-бухаринскӧй агентяслӧн контрреволюционнӧй вредителстволыс последствїеяссӧ, кыпӧдны большевїстскӧй бѣтелност коммунизм стрѣитӧм куза став ужын да пыр помнїтны партијалыс индӧдсӧ сы жылыс, мыж кытчӧз существуйтӧ внешней капиталїстическӧй кыщаладм, иностраннӧй государствояслӧн разведкаяс кутасны ыставны мїанӧд вредителясдс, диверсантясдс, шпионясдс да убїцаясдс, медым портїтны, пакдстїтны да слабддны мїанлыс странанымдс, медым мешаїтны СССР-ын коммунизмлӧн быдмӧмлы.

Кожмӧд пјатѣлетнѣй планлыс великӧй могыс олӧмӧд пӧртӧм сецӧм топыда жїтсма рабочѣяс, крестана да советскӧй интеллигенција кровнӧй интересяскӧд, мыж сїдс олӧмӧд пӧртӧм обеспечитӧм сулалд, меца вож, мїансан—коммунистясан да непартијнӧй большевик-руководителясан да меца нїн уж котыртны да ужалыс жӧдс коммунистическӧй воспитатӧм кыпӧдны мїанлӧн куждм саїын. Мїансан ставсан, руководителясан да радбвӧй рабочѣясан, служащѣясан да колхозникясан требуйтсӧ мецвож очерефын, асланыс обязанностяс дїнӧ сознательнӧй отношенїе, честнӧй уж да колчысяслыс отсдг сы могыс, медым кожмӧд пјатѣлетнѣй план победїтс, медым Советскӧй Союз вӧчїс выл гїгантскӧй восков коммунизмлӧн полнӧй торжество туй куза. Онїа условїеясн, кор СССР-ын безраздельнӧйа ыжыдалдны овмдслӧн социалїстическӧй формаяс, социалїстическӧй собственност, уж социалїстическӧй организуйтӧм, кор мїан делдлӧн успехлыс решаїущӧй тӧдчанлун бостӧ мїан государство, народ да став ужалыс жӧз пӧлза вылӧ ужын коммунистическӧй сознательност,—гїгантскӧйа кыптӧ рольс советскӧй интеллигенцијалдн, кодї сам-

мӧ большевїстскӧйа ужавны, большевїстскӧйа тышкасны ужалыс жӧзлыс культурност да коммунистическӧй сознательност кыпӧддм вӧсна. Онї, СССР-ын социалїстическӧй обществоса политическӧй да экономическӧй позїијаслӧн окончательнӧйа укрепїтӧм бӧрын, делдсӧ решаїтдны кадряс, кодяс освоїтсны производстволыс техника, решаїтдны делдсӧ советскӧй культурнӧй вынїас, кодяс журнуддны ужалыс массаїаслӧн коммунизмлӧн тыр победа вӧсна на жӧ великӧй тышын.

Капиталїстическӧй странаясн обществоты пыдысанжык, раздѣлїтчысд мїрвӧй экономическӧй кризїсдн, кодї шыблалд улыч вылӧ ужтӧмалысяслыс выл мїлїонясдс, содтӧ корысалдм да отчаїанїе капиталлы подневольнӧй ужалыс массаїас пӧвсын. Капитализм станын тонсӧ сетдны фашистскӧй странаяс налӧн пышкӧдса кровавӧй террордн да ортысїа империалїстическӧй агрессїїа, кодї вадїдс нїн мӧддӧд империалїстическӧй воїнад, кӧнї участвуйтдны Европаса да Азијаса уна странаяс да кодї грѣйтӧ паскавны вожд. Ставыс таїд бесспорнӧй признаїас капитализмлӧн лечїтны позтӧм общѣй кризїс чорѣдмлӧн, капитализм паразїтическӧйа сїсмӧмлӧн, сїд крах матысдмлӧн. Сымын кыкутанабсжык мїан обязанностяс, первої социалїстическӧй обществоты стрѣитысїаслӧн обязанностяс, кодї вермїс нїн политическї да экономическї окончательнӧйа сувтны аслас собственнӧй коїяс вылӧ, кодї сетїс тыр вын да ескдм асланым победаын, кодї чужтӧ бодрот да ескдмлун став странаїаса ужалыс жӧзлыс аслас матыса освобождение вӧсна. Кожмӧд пјатѣлетнѣй план олӧмӧд пӧртӧм лоас мецбур петкӧдласлӧн коммунизм всепобеждаїущӧй вынлӧн капитализмкӧд сїї историческӧй орджысдмын.

ВКП(б)-лӧн XVIII-дд сїезд требуйтӧ став большевїкясан да коммунизм делдлы преданнӧй став стрѣителясан вӧчны ставсӧ сы могыс, медым нӧшта јонжыка отувтны Ленин—Сталин партијалдн великӧй знамїа улын рабочѣясдс, колхозникясдс, интеллигенцијадс кожмӧд пјатѣлетнѣй план победа вӧсна тыш вылӧ.

Јонжыка паскӧдӧй сїездвожывса социалїстическӧй орджысбм

Затонса рабочѣяслӧн вожмӧстчӧм

Тавоса феврал 1-2-дд лунясд Шельїаїур затон паста мунїсны рабочѣяслӧн, интеллигенцијалдн да служащѣїяслӧн собраниеїас, кодїяс вӧлїны сїмадс партијалдн XVIII-дд сїезд вӧссӧм куза да сылы достоїнӧй встреча лдсддм жылыс.

Затонын ужалыс рабочѣїяс, интеллигенција да служащѣїяс ыжыд кыпыдлундн встретїтсны ВКП(б) ЦК Пленумлыс шумд партијалыс XVIII-дд сїезд созовїтдм жылыс. Наїд ас выланыс бостїсны конкретнӧй кӧсїсбмїас, медым коммунистическӧй партијалдн сїезд вӧссїг кежлӧ дастыны пӧдаркїяс. Уна бригадаїас, цехїас, пароходїас вывса командаїас суртчїсны XVIII партсїезд нїма социалїстическӧй орджысбмд.

Онї уна бригадаїас, цехїас делдвӧїа кутчысїсны асыныс кӧсїсбмїас олӧмӧд пӧртӧмд. Феврал 1-ої лунсан феврал 5-дд лундз тӧдчымднїа затон паста кыптїс уж производителност. Гусевлӧн бригада быд лун нормасд тыртӧ 135 прӧцентыс неулӧжык, Сметанїнлӧн бригада 170 прӧцент вылӧ.

Котельнӧй цех феврал 1-ої лундз век бӧрд-коллїс производственнӧй нормаяс тыртӧмын. Онї быд лун нормасд тыртӧ 125 прӧцент вылӧ да вылӧжык.

„Тургенев“, „Сталинец“, „Сыктывкар“ пароходїас вывса командаїас бостїсны кӧсїсбм—судоремонт куза став ужїас бур качеством помавны март 1-ої лун кежлӧ. Онї кежлӧ наїд тыртїсны судоремонт куза план 60—70 прӧцент вылӧ.

„Нарїан мар“, „Сваршїк“, „Активїст“ пароходїас, 4 да 3 № Печорскаїа земмашїнаїас вывса командаїас бостїсны кӧсїсбм—судоремонт бур качеством помавны март 10-дд лун кежлӧ.

Затонса кык токарнӧй бригада суртчїсны XVIII-дд партсїезд нїма социалїстическӧй орджысбмд. Налдн кӧсїсбмыс—вӧчны бригадаїасд ставнас стахановскӧїд. Онї лунса норма тырталдны 139 прӧцент вылӧ да вылӧжык.

Вахнїн.

Стахановецїас щӧт вестӧ быдмӧ комсомолецїаслӧн лыд

Вад керка дор вӧручастокса комсомолецкӧй организација котыртчїгдн (котыртчїс колан вӧса декабр 27 лунд) сенї лыдфысїс 3 комсомолец. Онї кежлӧ сенї—7 комсомолец.

Колан вӧса декабр помсан феврал 1-ої лун кежлӧ вылыс комсомолд лої примїтдма 4 мортдс. Примїтдмаїас пӧвсын ставыс вӧрзаготовїтан ужїас вылын вӧрлезыс—стахановецїас, кодїяс лунса нормаяс тырталдны 180—200 прӧцент вылӧ. Напрїмер, комсомолд вылӧн примїтдм Канев Петр Тїмофеїевич феврал 1-ої лун кежлӧ тыртїс нїн содтӧддн асыс бостдм кӧсїсбм (пӧрдїс 1002 кубометр), Фїлїпов Анатолїї Васїлїевич пӧрдїс таїд жӧ лун кежлӧ 727 кубометр, феврал—стахановскӧї тӧлысд сїїд кӧсїсїс пӧрддвы 350 кубометр вӧр лїбд быд лун пӧрддны 14-15 кубометрдн.

Стахановец — комсомолецїас онї гӧдвїтчдны пырны большевїстскӧй партија радд.

Сопкїн.

Извещение

15-го февраля 1939 года, в с. Инже открывается районное партийное собрание.

Повестка дня:

1. Тезис доклада тов. Молотова—третий пятилетний план развития народного хозяйства СССР

—докладчик тов. Уляшев М. М.

2. Тезис доклада тов. Жданова—изменения устава ВКП(б)—докладчик секретарь райкома тов. Рочев И.

3. Выборы делегатов на областную партконференцию.

Явка для всех членов и кандидатов ВКП(б) обязательна.

РК ВКП(б)

Вӧрын бура ужалӧмӧн кӧсїоны встретїтны партијалыс XVIII сїезд вӧссӧм

Брыкаланск „Пїонер“ колхозса Вад керка дор вӧручастокын вӧрзаготовїтан ужїас вылын ужалыс рабочѣїяс, медым достоїнӧїа встретїтны большевїстскӧй партијалдн историческӧй XVIII сїездлыс вӧссӧм, феврал стахановскӧї тӧлысын ас выланыс бостїсны кӧсїсбмїас.

Стахановскӧї тӧлысын быд пӧрддчыслы, кыскасыслы, ректысыслы, сӧвтчыслы лунса норма тыртавны 150 прӧцентыс неулӧжык.

Стахановец-тысачник Сметанїн Іосїф Анїсїмовїч, Терентїев Александр Іосїфовїч феврал 1-ої лунсан март 1-ої лундз быд лун кӧсїдны пӧрддны 15 кубометрдн бур качеством экспортнӧї вӧр, а Сметанїн Петр Свенїсовїч, Терентїев Нїколаї Константиновїч, Терентїев Андрей Захарїевич, Терентїев Иван Васїлїевич да Чупров Нїколаї Афанасїевич—16 кубометрдн.

Вӧр кыскалӧм куза ужалысїас Бабїкова Улїана Александровна феврал тӧлысын кӧсїсїс катїшщӧ вылӧ кыскыны 250 кубометр вӧр, Терентїева Феоктїста Яковлевна—200 да Терентїев Алексї Грїгорїевич—210 кубометр.

Вӧр сӧвтысїас Фїлїпов Петр Васїлїевич да Терентїев Јегор Павловїч таїд жӧ кадколаслӧн кӧсїсїсны доддд сӧвтны 600 кубометрдн морт вылӧ.

Асыныс вылӧ индӧм бостдм кӧсїсбмїасд рабочѣїяс кӧсїдны честдн пӧртны олӧмӧд уж дїнӧ сознательнӧй отношенїе имейтдмн да ужалан лун бура уплотнїтдмн.

Рабочѣїяслӧн таїд лоѣ бур подарокдн ВКП(б)-лӧн XVIII сїезд вӧссїг кежлӧ.

Сметанїн.

Бригадїр ужалӧ халатнӧїа

Брыкаланск „Пїонер“ колхозса 8-дд бригадасыс бригадїр Г.Ф. Сметанїн ужалӧ халатнӧїа.

Сїїд торїа колхозникяслыс неправїлнӧїа гїжалд трудоденїас. Бригадїр Сметанїн вошталдма торїа колхозникяслыс труддвӧї кнїжкаяс, мыж вӧсна онї колхозникяс. оз тӧдны бура уна-ѣ налӧн колхозын имейтчӧ трудоден.

Таїд 8-дд № бригадасыс колхозник П. Г. Фїлїпов да бригадїр Сметанїн колхоз правление щӧктытдг колхознӧї зорддыс аслыныс новлӧны турун.

Сїїд сїї жӧ нӧтї оз тӧждыс колхознӧї вӧвїас бӧрса бур дӧздр пунктдм куза. Овлывлӧ сїї, мыж вӧвїас зон воїїаслӧн оз овлывны коконушнїасын, а ветлӧдлӧны улыч куза. Вӧвїаслы абу лдсдддма бур кӧлуїас (сїїсїас, мегырїас, доїїас да с. в.).

Колхоз правлениїелы пыр жӧ колд обсудїтны Сметанїнлыс ужсӧ да чорыда длддны.

„Тӧдыс“

Отв. редактор—М. Артеев